

SENAT RP

ZAPIS STENOGRAFICZNY

Wspólne posiedzenie
Komisji Budżetu
i Finansów Publicznych (29.)
oraz Komisji Spraw Zagranicznych (20.)
w dniu 22 maja 2012 r.

VIII kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy o zmianie zakresu obowiązywania Umowy o utworzeniu Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju, sporządzonej w Paryżu dnia 29 maja 1990 r. (druk senacki nr 118, druki sejmowe nr 194 i 209)

(Początek posiedzenia o godzinie 18 minut 07)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Publicznych Kazimierz Kleina)

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Otwieram wspólne posiedzenie Komisji Budżetu i Finansów Publicznych oraz Komisji Spraw Zagranicznych.

Porządek naszego posiedzenia przewiduje rozpatrzenie ustawy o zmianie zakresu obowiązywania Umowy o utworzeniu Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju, sporządzonej w Paryżu dnia 29 maja 1990 r. – druk senacki nr 118.

Witam na naszym posiedzeniu wszystkich członków obu komisji, gości, pana ministra i towarzyszące mu osoby.

Bardzo proszę, Panie Ministrze, o prezentację ustawy, która jest przedmiotem naszego posiedzenia.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Maciej Szpunar:

Dziękuję.

Szanowni Panowie Przewodniczący! Wysokie Komisje! Panie i Panowie Senatorowie! Przede wszystkim przepraszam za spóźnienie, ale jechałem z Gródka nad Dunajcem...

(Przewodniczący Kazimierz Kleina: Nie na pana ministra czekaliśmy, tylko na inne osoby, pan minister się nie spóźnił.)

Przedłożony projekt ustawy dotyczy zmian dwóch artykułów w umowie o utworzeniu Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju. Wspomniane zmiany zostały wprowadzone w formie uchwał Rady Gubernatorów EBOR w dniu 30 września 2011 r. W ten sposób mogą być dokonywane niektóre zmiany w umowie o utworzeniu Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju. Zmiany te wypełniają uzgodnienia, które zostały dokonane na spotkaniu EBOR w Astanie w maju 2011 r. Mają one na celu przede wszystkim zwiększenie zasięgu geograficznego operacji banku oraz możliwie szybkie uruchomienie środków finansowych przeznaczonych na operacje na nowych obszarach. Cel ten ma zostać zrealizowany przy założeniu, że na państwa członkowskie nie będą nałożone dodatkowe obciążenia kapitałowe, jak również nie zostanie ograniczone finansowanie w kręgu dotychczasowych krajów odbiorców. Ponadto operacje Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju będą dokonywane w pełnej koordynacji z działaniami innych międzynarodowych instytucji finansowych.

Pierwsza zmiana, wprowadzona uchwałą nr 137 Rady Gubernatorów, dotyczy art. 1 tej umowy. Określa się w niej nowe granice geograficzne mandatu banku poprzez wprowadzenie przepisu poszerzającego obszar działalności EBOR o kraje mające linię brzegową na Morzu Śródziemnym oraz o Jordanię z uwagi na wysoki stopień integracji tych państw z krajami regionu. Druga zmiana, wprowadzona uchwałą nr 138 Rady Gubernatorów, dotyczy art. 18 umowy o tworzeniu banku. Po dokonaniu tej zmiany możliwe będzie wykorzystanie funduszy specjalnych Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju w potencjalnych krajach odbiorcach, to znaczy w państwach członkowskich banku, przed zmianą statusu ich członkostwa z kraju udziałowca na kraj odbiorcy. Dany kraj mógłby uzyskać status potencjalnego kraju odbiorcy po zatwierdzeniu tego przez Radę Gubernatorów większością ponad 2/3 głosów. Dodatkowo te 2/3 muszą posiadać co najmniej 3/4 całkowitej liczby głosów przypadających członkom. Zakłada się ponadto, że wykorzystanie w potencjalnych krajach odbiorcach funduszy specjalnych EBOR, finansowanych z dochodów netto banku, będzie możliwe szybciej niż uruchomienie finansowe na podstawie art. 1 umowy.

Przyjęcie omówionych zmian do umowy o utworzeniu Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju nie spowoduje dla Polski bezpośrednich skutków społecznych, gospodarczych, prawnych i finansowych. Ich akceptacja jest formalnym warunkiem wejścia w życie uchwał Rady Gubernatorów. Wpisują się one w szerszy kontekst działań Unii Europejskiej, a także innych organizacji i instytucji finansowych podejmujących wysiłki na rzecz pomocy krajom południowego i wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego, głównie w związku z zachodzącymi w tych państwach zmianami społeczno-politycznymi.

W związku z tym, że zmiany umowy o utworzeniu Europejskiego Funduszu Odbudowy i Rozwoju dotyczą członkostwa Rzeczypospolitej w organizacji międzynarodowej, spełniają przesłankę zawartą w art. 89 ust. 1 pkt 3 konstytucji. Tym samym związanie Rzeczypospolitej Polskiej tymi zmianami wymaga zastosowania trybu określonego w art. 25 ust. 1 oraz ust. 2 i 3 ustawy z 2000 r. o umowach międzynarodowych.

W imieniu rządu wnoszę o przyjęcie projektu ustawy o zmianie zakresu obowiązywania umowy o utworzeniu Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju, sporządzonej w Paryżu dnia 29 maja 1990 r. Dziękuję.

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Dziękuję bardzo, Panie Ministrze.
Czy można prosić Biuro Legislacyjne o uwagi do tej ustawy?

Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Iwona Kozera-Rytel:

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.
Wysokie Komisje, Szanowni Państwo, Biuro Legislacyjne nie zgłasza uwag.

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Dziękuję bardzo.
Otwieram dyskusję.
Proszę bardzo, pan senator Bielecki.

Senator Grzegorz Bierecki:

Mam do pana ministra kilka pytań związanych z tą zmianą. To jest zmiana dość fundamentalna, bo Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju był tworzony po to, aby udzielić pomocy w odbudowie po latach komunizmu krajom Europy Wschodniej i Centralnej, a także krajom dawnej Jugosławii. Teraz zaś mówimy o znacznym poszerzeniu liczby beneficjentów pomocy tego europejskiego banku. Wsparcie dla Polski, to, które uzyskujemy z Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju, stopniowo zmniejsza się – w 2011 r. to było 0,9 miliarda euro, w 2012 r. to będzie 0,6 miliarda euro. Moje pytanie jest takie: jakie mamy gwarancje, że w wyniku tej zmiany nie będzie dalszego spadku, zmniejszenia poziomu wsparcia dla polskich beneficjentów? Czy ta zmiana nie osłabi szans polskich beneficjentów co do pozyskiwaniu środków z Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju? Czy przewidywane są jakieś dodatkowe środki mogące zrekompensować tę sytuację polskim beneficjentom, którzy teraz w większym tłoku będą się przepychali do projektów?

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Czy można od razu pozostałe pytania...
(*Wypowiedź poza mikrofonem*)
A, wszystko. Bo pan senator... Dobrze.
Panie Ministrze, bardzo proszę.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Maciej Szpunar:

Dziękuję.
Panie Przewodniczący, ponieważ Polskę w Radzie Gubernatorów reprezentuje prezes Narodowego Banku Polskiego, to ja poproszę panią dyrektor Fiszer z Ministerstwa Finansów, żeby odpowiedziała na to pytanie.

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Bardzo proszę, Pani Dyrektor.

Zastępca Dyrektora Departamentu Zagranicznego w Ministerstwie Finansów Elżbieta Fiszer:

Dziękuję pięknie.
Jeżeli chodzi o wykorzystanie środków z Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju, to ono rzeczywiście maleje, ale nie wynika to z faktu, że jest to jakaś tendencja. To znaczy jest tendencja... Chodzi po prostu o to, że środki z Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju przyznawane są nie poszczególnym państwom, tylko na poszczególne przedsięwzięcia oraz sektory i w zależności od tego, jak są przygotowane projekty, one są współfinansowane przez bank bądź nie są. To jest jedna kwestia.

Druga kwestia jest taka, że mniej więcej od dwóch lat prowadzone są w Europejskim Banku Odbudowy i Rozwoju rozmowy o tym, czy Polska nie powinna graduować z Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju, to znaczy czy nie powinna z biorcy stać się dawcą środków. Po prostu te państwa uważają, że Polska jest już na takim etapie rozwoju, że nie powinna z tych środków korzystać. Strona rządowa stoi na stanowisku, że póki jeszcze jest możliwość, to powinniśmy z tych środków korzystać, bo jest to w miarę tanie źródło finansowania.

Tak jak powiedziałam, środki z Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju są przyznawane nie poszczególnym państwom, tylko na poszczególne projekty inwestycyjne i w zależności od zapotrzebowania te środki są przyznawane na współfinansowanie tych projektów. Rząd jako taki już od dłuższego czasu nie bierze pożyczek z Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju. Dziękuję.

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Dziękuję bardzo.
Czy są jeszcze pytania? A czy pani dyrektor może wie, jakie projekty finansowane z tego banku są obecnie realizowane w Polsce, większe projekty?

Zastępca Dyrektora Departamentu Zagranicznego w Ministerstwie Finansów Elżbieta Fiszer:

...sektor energetyczny, ale trudno mi w tej chwili przedstawić takie poszczególne projekty. Mogę to oczywiście dostarczyć, jeżeli jest taka potrzeba.

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Prosilibyśmy, aby informacja o tym, jakie projekty są finansowane ze środków Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju, dla naszej... Komisja Spraw Zagranicznych też zainteresowana byłaby tą informacją. Gdyby się udało, to może jeszcze przed posiedzeniem plenarnym... To posiedzenie będzie za tydzień i ta sprawa będzie omawiana.

Proszę bardzo, czy są jeszcze inne pytania?
(*Wypowiedź poza mikrofonem*)
Proszę bardzo, senator Bierecki.

Senator Grzegorz Bierecki:

Tylko dwa słowa komentarza. Pani dyrektor słusznie zauważyła, że to są te tańsze pieniądze, a rząd polski nie jest bezpośrednio beneficjentem. Mamy ogromne potrzeby inwestycyjne, choćby w sektorze energetyki Polska będzie zmuszona ponosić ogromne nakłady. Czy rząd nie przewiduje użycia środków z EBOR do realizacji finansowania tych projektów inwestycyjnych, no, choćby w sektorze energetyki?

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Dziękuję bardzo.
Proszę bardzo, Pani Dyrektor.

**Zastępca Dyrektora
Departamentu Zagranicznego
w Ministerstwie Finansów
Elżbieta Fiszer:**

Właśnie z tego powodu, że są jeszcze potrzeby w sektorze energetycznym, a rząd polski to docenia, chcemy jak najbardziej opóźnić proces graduacji, czyli występowania z EBOR jako beneficjent. Chcemy być jak najdłużej beneficjentem, chcemy opóźnić ten proces stawania się

dawcą z uwagi na to, że chcemy właśnie – i prowadzone są w EBOR rozmowy między innymi na ten temat – żeby nawet jeżeli będzie następował tak zwany proces postgraduacyjny, pewne sektory w naszym kraju nadal mogły być finansowane z tych środków.

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Dziękuję.

Skoro nie ma więcej pytań, uwag i komentarzy, to zgłaszam wnioski o przyjęcie ustawy bez poprawek. Czy są inne wnioski? Nie ma.

Przystępujemy do głosowania.

Kto jest za przyjęciem ustawy bez poprawek? (12)

Kto jest przeciw? (5)

Kto się wstrzymał od głosu? (0)

A więc przyjęta została uchwała o przyjęciu ustawy bez poprawek.

Na senatora sprawozdawcę, jeżeli wyraziłby zgodę, proponuję pana senatora Klicha. Czy jest zgoda na senatora Klicha? Jest zgoda. W takim razie sprawozdawcą ustawy będzie pan senator Klich. Dziękuję bardzo.

Zamykam posiedzenie połączonych komisji.

Dziękuję bardzo panu ministrowi i wszystkim gościom oraz członkom obu połączonych komisji.

(Koniec posiedzenia o godzinie 18 minut 19)

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii